ପାଠ - ୧୨

ଆସ ବାଣ୍ଟିବା

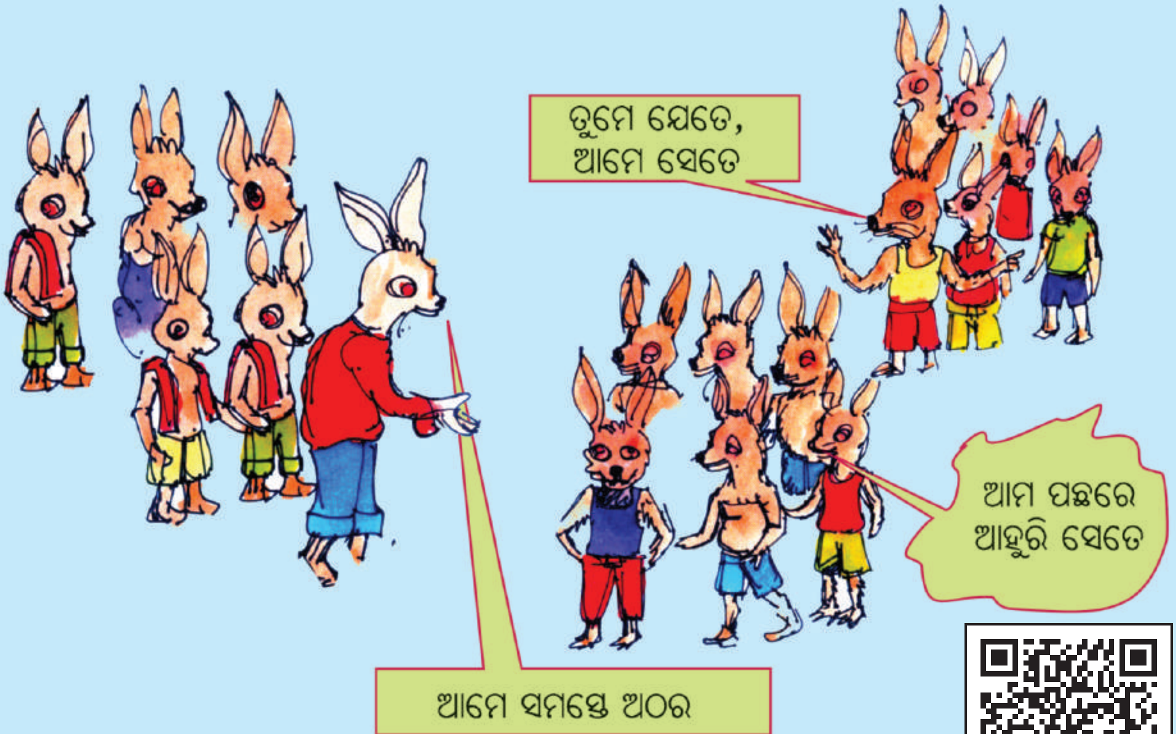

5H5E6P

କେଉଁ ଦଳରେ କେତେ ରହିଲେ ହିସାବ କରି କହ ।

ଠେକୁଆ ଥିଲେ ୧୮,

ସେମାନେ ଦଳ ହେଲେ ୩ଟି,

ପ୍ରତି ଦଳରେ ଠେକୁଆ ରହିଲେ ୬ଟି ।

କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ....ଟି ।

ସେମାନେ ଦଳ ହେଲେ................ ଟି

ପ୍ରତି ଦଳରେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ରହିଲେ.......... ଟି

- ଫୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ୨ଟି ମାଳ ତିଆରି କର ।

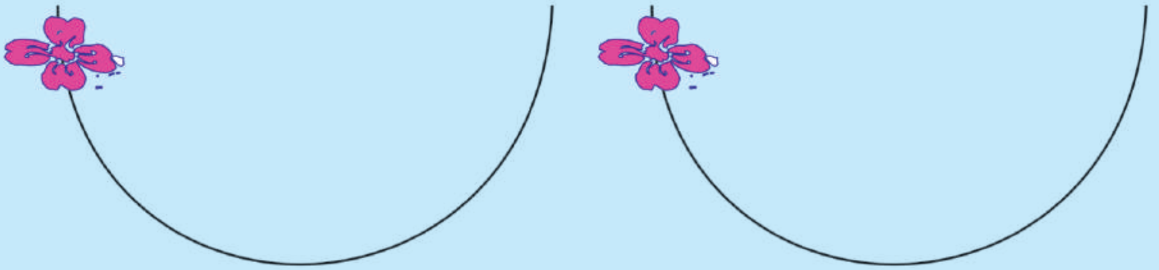

ଗୋଟିଏ ମାଳରେ ଫୁଲ ରହିଲା ——— ଟି ।

- ଝୁମା, ଜଲି, ଜିଲୁ ଓ ମିଲୁ କୋଳି ଖାଇବାକୁ ଅଳିକଲେ । ଆଈ କହିଲେ, "ଠିକ୍ ଅଛି, ତୁମ୍ଭେମାନେ ବସ । ମୁଁ ୧୨ଟି କୋଳି ଆଣିଛି । ସମାନ ଭାଗ କରି ବାଣ୍ଟି ଦେବି, କାହାର କମ୍ ବେଶୀ ହେବ ନାହିଁ ।"

ଆଈ କିପରି ଚାରି ସମାନ ଭାଗ କଲେ ?

ଆଈ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କୋଳି ଦେଲେ ।

ଆଈଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ କେତୋଟି କୋଳି ରହିଲା ?

ତା' ପରେ ଆଈ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଦେଲେ ।

ଏବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ କୋଳି ପାଇଲେ ?

ଆଈଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ କେତୋଟି ରହିଲା ?

ଆଈ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲେ ।

ଆଈଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ କୋଳି ନାହିଁ । ସବୁ ବାଣ୍ଟି ଦେଲେ ।

ଏବେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ କୋଳି ପାଇଲେ ? ______________

ଆଈ କେତୋଟି କୋଳି ଆଣିଥିଲେ ? ________ କୋଳି କେତେ ସମାନ ଭାଗ ହେଲା ? ________

ଜଣଙ୍କ ଭାଗରେ କେତୋଟି ପଡ଼ିଲା ? ____________

ଏହି କଥାକୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ କହିଲେ –

୧ ୨ ଟି କୋଳିକୁ ୪ ସମାନ ଭାଗ କଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗରେ ୩ଟି ଲେଖାଏଁ କୋଳି ରହିବ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ, ୧ ୨ ÷ ୪ = ୩,

ଏଠାରେ ୧ ୨ ହେଉଛି **ଭାଜ୍ୟ,** ୪ ହେଉଛି **ଭାଜକ,** ୩ ହେଉଛି **ଭାଗଫଳ** ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଚିତ୍ର ଦେଖି ଲେଖ ।

(କ)		୬ ÷ ୩ = ୨
(ଖ)		୯ ÷ ୩ = ___
(ଗ)	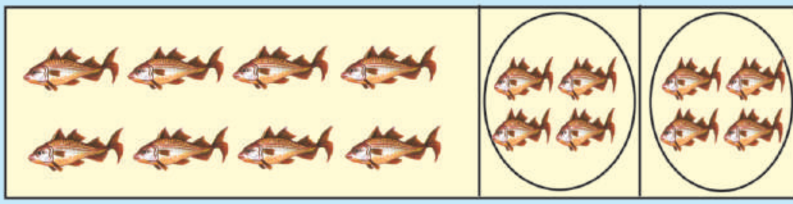	୮ ÷ ୨ = ___
(ଘ)	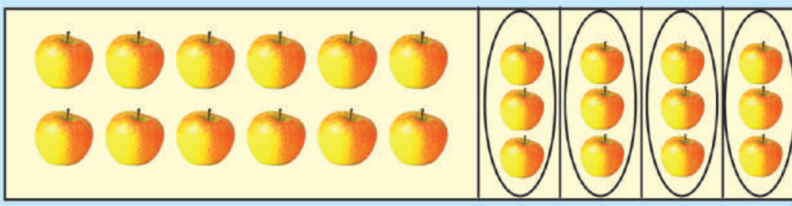	୧ ୨ ÷ ୪ = ___

୨. ପ୍ରତି ଭାଗରେ ୪ଟି କେତୋଟି ଭାଗ

୨୦ ÷ ୪ = ୫

(ଖ) ପ୍ରତି ଭାଗରେ ୬ଟି, କେତୋଟି ଭାଗ

___ ÷ ___ = ___

(ଗ) ପ୍ରତି ଭାଗରେ ୫ଟି କେତୋଟି ଭାଗ

___ ÷ ___ = ___

୩. ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଇ ଏକାଠି କର ଓ ଖାଲିଘର ପୂରଣ କର ।

ଜିନିଷ	ସୂଚନା	ଭାଗ	ହରଣରେ ପ୍ରକାଶ
(କ) 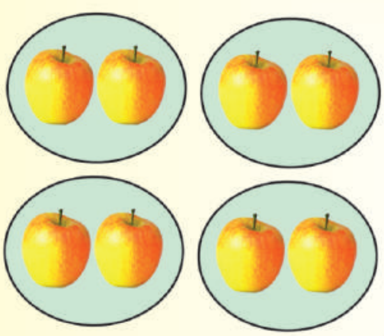	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୨ଟି ଫଳ	ଭାଗସଂଖ୍ୟା ୪	୮ ÷ ୨ = ୪
(ଖ)	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୩ଟି ଚକୋଲେଟ		

ଜିନିଷ	ସୂଚନା	ଭାଗସଂଖ୍ୟା	ହରଣରେ ପ୍ରକାଶ
(ଗ) 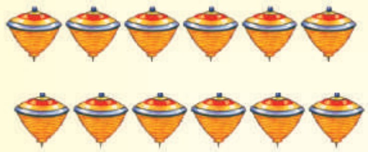	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୬ଟି ନଟୁ		
(ଘ)	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୪ଟି କଦଳୀ		
(ଙ)	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୬ଟି ବଲ		
(ଚ)	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୭ଟି ଫୁଲ		

୪. ଗଛରୁ ୧୮ଟି ନଡ଼ିଆ ତୋଳା ହେଲା । ରହିମ୍ ଥରକେ ୨ଟି ଲେଖାଏଁ ନଡ଼ିଆ ଘରକୁ ନେଲା । ସେ କେତେ ଥରରେ ସବୁ ନଡ଼ିଆକୁ ଘରକୁ ନେବ ?

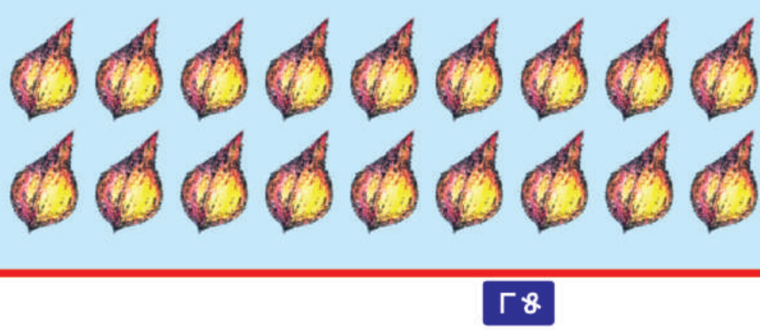

୫. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

୫ × ୨ = ୧୦	୧୦ ÷ ୨ = ୫	୧୦ ÷ ୫ = ୨
୪ × ୩ = ୧୨	୧୨ ÷ ୩ = ୪	
୬ × ୫ = ୩୦		
୭ × ୪ = ୨୮		
୯ × ୫ = ୪୫		
୮ × ୪ = ୩୨		

୬. ପାଖ ଟେବୁଲରୁ ଖୋଜ ଓ ଖାତାରେ ଲେଖ ।

(କ) ୩ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ହୋଇପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ -

(ଖ) ୫ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ହୋଇପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ -

(ଗ) ୬ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ହୋଇପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ -

(ଘ) ୪ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ହୋଇପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ -

(ଙ) ୯ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ହୋଇପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ -

୧୫	୨୦	୧୧	୬
୩	୮	୨୫	୧୨
୨୪	୯	୩୫	୭
୧୮	୫	୨୧	୧୬
୧୫	୨୭	୮	୩୧

୭.

୬	୧୦	୧୨

ତଳ କାର୍ଡ଼ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ଓ ଉପର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେଥିରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

୨୦ ÷ ୨	୧ × ୧୨	୧୨ ÷ ୨	୨ × ୬	୧୦ × ୧
୨୪ ÷ ୪	୨ × ୩	୩୬ ÷ ୩	୧ × ୬	୧୮ ÷ ୩
୨ × ୫	୨୪ ÷ ୨	୧୮ ÷ ୩	୩ × ୪	୩୦ ÷ ୩

୮. ବେଲୁନଗୁଡ଼ିକ ୪ ଜଣ ପିଲା ସମାନ ଭାବେ ବାଣ୍ଟି ନେଲେ । ପ୍ରତି ପିଲା କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ବେଲୁନ୍ ନେବେ ?

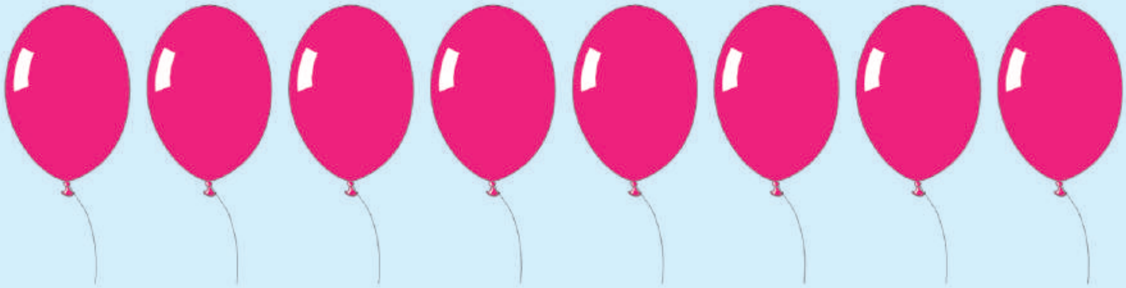

୯. 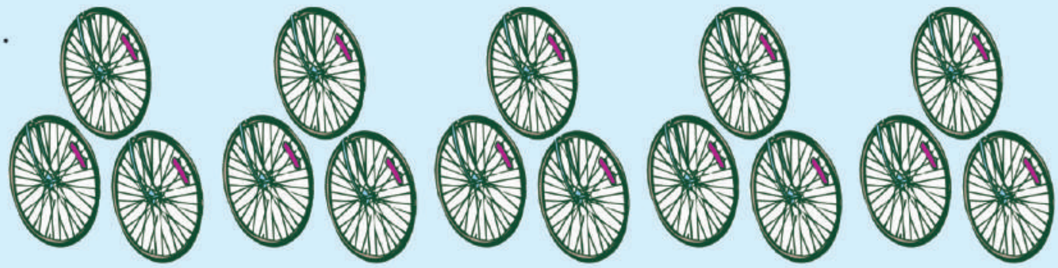

ଚକଗୁଡ଼ିକୁ କେତୋଟି ରିକ୍ସାରେ ଲଗାଯାଇପାରିବ ?

୧୦. ହରଣ କ୍ରିୟାକୁ ଦେଖି ବିନ୍ଦୁରେ ସଜାଅ ।

- ଉଦାହରଣ

୧୫ ÷ ୫ = ୩

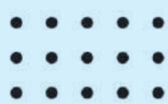

(କ) ୧୮ ÷ ୩ = ୬

(ଖ) ୨୮ ÷ ୪ = ୭

(ଗ) ୩୨ ÷ ୮ = ୪

(ଘ) ୩୫ ÷ ୭ = ୫

କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ବିୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ହରଣ :

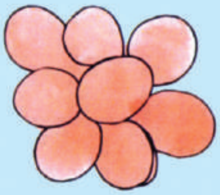

ଅଣ୍ଡା ଥିଲା ୮ଟି

ପ୍ରଥମେ ଛୁଆ ହେଲେ ୨ଟି

ଅଣ୍ଡା ରହିଲା କେତୋଟି ?

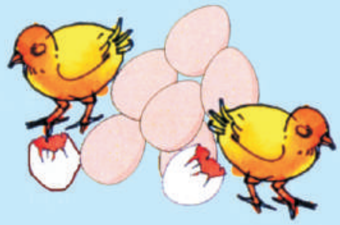

$$\begin{array}{r} ୮ \\ -୨ \\ \hline ୬ଟି \end{array}$$

ପୁଣି ଛୁଆ ହେଲେ ୨ଟି

ଅଣ୍ଡା ରହିଲା କେତୋଟି ?

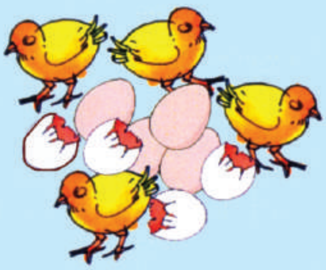

$$\begin{array}{r} ୬ \\ -୨ \\ \hline ୪ଟି \end{array}$$

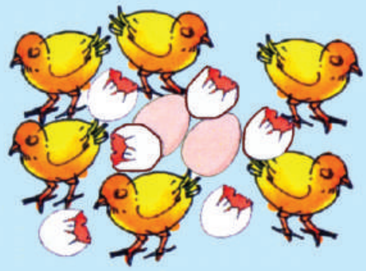

ପୁଣି ଛୁଆ ହେଲେ ୨ଟି

ଅଣ୍ଡା ରହିଲା କେତୋଟି ?

$$\begin{array}{r} ୪ \\ -୨ \\ \hline ୨ଟି \end{array}$$

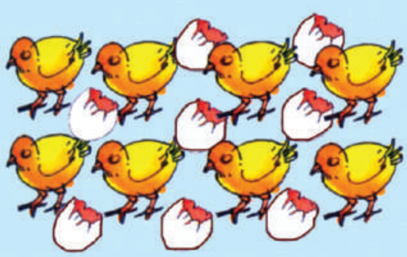

ପୁଣି ଛୁଆ ହେଲେ ୨ଟି

ଅଣ୍ଡା ରହିଲା କେତୋଟି ?

$$\begin{array}{r} ୨ \\ -୨ \\ \hline ୦ \end{array}$$

କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ଥିଲା ? ☐

ପ୍ରତି ଥର କେତୋଟି ଅଣ୍ଡାରୁ ଛୁଆ ବାହାରିଲେ ? ☐

କେତେ ଥରରେ ୮ଟି ଅଣ୍ଡାରୁ ଛୁଆ ହେଲେ ? ☐

ଶେଷରେ ଆଉ କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ରହିଲା ? ☐

୮ଟି ଅଣ୍ଡା ଥିଲା ।

ପ୍ରତିଥର ୨ଟି ଲେଖାଏଁ ଅଣ୍ଡାରୁ ଛୁଆ ବାହାରିଲେ ।

୪ ଥରରେ ସବୁ ଅଣ୍ଡାରୁ ଛୁଆ ବାହାରିଲେ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ, ୮ ÷ ୨ = ୪

- **ସେହିପରି ୧୮ ରୁ ୩ ଲେଖାଏଁ ବିୟୋଗ କରି ଚାଲ -**

୧୮ - ୩ = ୧୫	'୩' ବିୟୋଗ ହେଲା ୧ ଥର
୧୫ - ୩ = ୧୨	'୩' ବିୟୋଗ ହେଲା ୧ ଥର
୧୨ - ୩ = ୯	'୩' ବିୟୋଗ ହେଲା ୧ ଥର
୯ - ୩ = ୬	'୩' ବିୟୋଗ ହେଲା ୧ ଥର
୬ - ୩ = ୩	'୩' ବିୟୋଗ ହେଲା ୧ ଥର
୩ - ୩ = ୦	'୩' ବିୟୋଗ ହେଲା ୧ ଥର
	ମୋଟ ବିୟୋଗ ହେଲା ୬ ଥର

ଏହାକୁ ହରଣ କ୍ରିୟାରେ କିପରି ଲେଖା ହେବ ? ଦେଖ । ୧୮ ÷ ୩ = ୬

ଅଭ୍ୟାସ

୧. କେତେଥର ଯାଇ ପାରିବ ଦେଖ ଓ ପୂରଣ କର ।

୧୨ ରୁ ୪	୧୮ ରୁ ୬	୨୮ ରୁ ୭	୩୫ ରୁ ୫	୩୨ ରୁ ୮
୧୨ -୪ (୧ଥର)				
୮ -୪ (୨ଥର)				
୪ -୪ (୩ଥର)				
୦ ୧୨ ÷ ୪ = ୩				

୨. ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକରେ ଗୋଲ ବୁଲାଅ । ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

ବସ୍ତୁ	ସୂଚନା	ଭାଗସଂଖ୍ୟା	ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା (କ୍ରମିକ ବିୟୋଗ)
	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୫ଟି ଗ୍ଲାସ୍	୩	୧୫-୫ = ୧୦ ୧୦-୫ = ୫ ୫-୫ = ୦ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୫ ÷ ୫ = ୩
	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୩ଟି କପ୍		
	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୭ଟି ମଗ୍		
	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୬ଟି ଚାମଚ୍		
	ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ୪ଟି ବଲ୍ବ		

୩. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିର ଗୁଣନକୁ କିପରି ଭାଗକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ ଲେଖ ।

୫ × ୪ = ୨୦	୨୦÷୪=୫	୨୦ ÷ ୫ = ୪
୬ × ୮ = ୪୮	..... ÷ .... = ...	.... ÷ .... = ...
.... × .... = ...	୩୫ ÷ ୭ = ୫	.... ÷ .... = ...
.... × .... = ...	.... ÷ .... = ...	୨୪ ÷ ୩ = ୮
୯ × ୬ = ୫୪	..... ÷ .... = ...	.... ÷ .... = ...

୪. ହରଣ କ୍ରିୟାକୁ ଦେଖି ବିନ୍ଦୁରେ ସଜାଅ ।

(କ) ୪୦ ÷ ୫ = ୮

(ଖ) ୬୩ ÷ ୭ = ୯

(ଗ) ୪୮ ÷ ୬ = ୮

(ଘ) ୨୭ ÷ ୯ = ୩

(ଙ) ୭୨ ÷ ୮ = ୯

୫. ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ମନେ ପକାଇ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୮ ÷ ୨ = ...   ୩୫ ÷ ୭ = ...

୧୨ ÷ ୩ = ...   ୪୫ ÷ ୯ = ...

୩୫ ÷ ୫ = ...   ୪୦ ÷ ୮ = ...

୩୦ ÷ ୬ = ...   ୨୪ ÷ ୪ = ...

୬. ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ କେତେ ଥର ବିୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ କହ ଏବଂ ଏହାକୁ ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରକାଶ କର ।

(କ) ୨୮ ରୁ ୭   (ଖ) ୩୫ ରୁ ୫   (ଗ) ୪୨ ରୁ ୬

(ଘ) ୫୬ ରୁ ୮   (ଙ) ୭୨ ରୁ ୯

୭. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ୮୧ ÷ ୯ = ...

(ଖ) ୪୯ ÷ ୭ = ...

(ଗ) ୭୦ ÷ ୧୦ = ...

(ଘ) ୩୦ ÷ ୧୦ = ...

(ଙ) .... ÷ ୧୦ = ୪

୮. **ପ୍ରତିଥର ୧୦ ଲେଖାଏଁ ବିୟୋଗ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।**

୩୦ ÷ ୧୦ = ୩

୫୦ ÷ ୧୦ = ୫

୭୦ ÷ ୧୦ =

୯୦ ÷ ୧୦ =

୧୧୦ ÷ ୧୦ =

୧୪୦ ÷ ୧୦ =

୨୦୦ ÷ ୧୦ =

୧୮୦ ÷ ୧୦ =

(କ) ଏଠାରେ ଭାଜ୍ୟ ଓ ଭାଗଫଳ ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ସମ୍ପର୍କ ଦେଖୁଛ ?

(ଖ) ଏଥିରୁ ଆମେ କ'ଣ ଜାଣିଲେ ?

ଏକକ ଘରେ ଶୂନ ଥିବା କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାକୁ ୧୦ରେ ହରିଲେ ସେହି ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଶୂନ (୦) ଉଠିଯାଇ ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ମିଳେ ତାହା ଭାଗଫଳ ହୋଇଯାଏ ।

୯. (କ) ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲା ସଂଖ୍ୟା ୩୬ । ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ୪ ଜଣ ଲେଖାଏଁ ପିଲା ବସିଲେ, କେତୋଟି ଧାଡ଼ିରେ ସବୁପିଲା ବସିବେ ?	
(ଖ) ଗୋଟିଏ ବିସ୍କୁଟ୍ ପ୍ୟାକେଟର ଦାମ୍ ୫ ଟଙ୍କା । ମଦନ ପାଖରେ ୨୫ ଟଙ୍କା ଅଛି, ସେ କେତୋଟି ବିସ୍କୁଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ କିଣିବ ?	
(ଗ) ୨୭ ମିଟର ଲମ୍ବ ଏକ ଦଉଡ଼ିରୁ ୩ ମିଟର ଲମ୍ବର କେତେ ଖଣ୍ଡ ଦଉଡ଼ି କଟାଯାଇପାରିବ ?	
(ଘ) ୭୨ଟି ବାଇଗଣ ଚାରାକୁ ଗୋଟିଏ କିଆରିରେ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କରି ଲଗାଇଲା । ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ୮ଟି ଚାରା ଲଗାଯାଇଥିଲେ କେତୋଟି ଧାଡ଼ି ହେବ ?	